

Sygn. akt VIII *Pa* 145/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 listopada 2016 r.

Sąd Okręgowy w G. VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.)
Sędziowie:	SSO Małgorzata Andrzejewska SSR del. Magdalena Kimel
Protokolant:	Ewa Gambuś

po rozpoznaniu w dniu 3 listopada 2016r. w G.

sprawy z powództwa P. W. (W.), R. K. (K.)

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w J.

o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla

na skutek apelacji powodów

od wyroku Sądu Rejonowego w G.

z dnia 21 czerwca 2016 r. **sygn. akt** VI P 1209/15

1) oddala apelację;

2) odstępuje od obciążania powodów kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu apelacyjnym.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-) SSR del. Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt VIII *Pa* 145/16

UZASADNIENIE

Powodowie R. K. i P. W. domagali się zasądzenia od pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w J. po 1.802,58 zł tytułem ekwiwalentu pieniężnego za bezpłatny węgiel za 2015 rok, z ustawowymi odsetkami od dnia 1 maja 2015 roku oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swego stanowiska powodowie podali, że są uprawnieni do bezpłatnego deputatu węglowego na podstawie Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku zawartego pomiędzy Zarządem (...) S.A. w K. a organizacjami związków zawodowych. Wskutek przejścia pracowników KWK (...) w trybie art. 23¹ k.p. Porozumienie to zostało inkorporowane przez pozwaną spółkę do źródeł prawa pracy obowiązujących u niej. Tymczasem pismami z dnia 21 września 2015 roku pozwana poinformowała powodów o zaprzestaniu realizacji węgla deputatowego dla emerytów i rencistów. W ocenie powodów Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku stanowi źródło prawa pracy jako porozumienie zbiorowe i winno ono być na zasadzie analogii traktowane jak układ zbiorowy pracy. Dlatego ich zdaniem w świetle norm art. 241⁷ § 1 k.p. nie można uznać za skuteczne wypowiedzenia niektórych postanowień Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku dokonanego wobec emerytów. W związku z tym powodowie wskazali, że z dniem 1 stycznia 2015 roku nabyli prawo do bezpłatnego węgla w wymiarze 3 ton.

Pozwana w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie obu powództw i zasądzenie na swoją rzecz od każdego z powodów kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozwy podała, że w dniu 31 lipca 2014 roku nabyła od (...) S.A. w K. zakład (...) i zgodnie z postanowieniami umowy sprzedaży pozwana na podstawie art. 23¹ k.p. z dniem 1 sierpnia 2014 roku stała się stroną w stosunkach pracy pracowników tej kopalni zatrudnionych według stanu na dzień zawarcia umowy sprzedaży. Pozwana podkreśliła, że przejęła jedynie pracowników KWK (...), natomiast zobowiązania wobec emerytów i rencistów z tytułu deputatu węglowego nadal obciążają (...) S.A. w K.. W jej ocenie prawo do deputatu węglowego dla emerytów i rencistów nie jest świadczeniem ze stosunku pracy, jest ono bowiem świadczeniem wynikającym z porozumienia płacowego związanym z uprzednio wykonywanym zatrudnieniem (a w przypadku członków rodziny należy się ono tym osobom z tytułu pokrewieństwa z byłymi pracownikami). Dodała, że załącznik nr 14 do Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku w świetle art. 241⁸ § 3 k.p. utracił moc w chwili zawarcia umowy sprzedaży KWK (...) i faktu, że pozwana przejęła jedynie pracowników i zobowiązania wobec nich wynikających ze stosunku pracy.

Pozwana podniosła także, że jej zarząd z powodu trudnej sytuacji finansowej mocą uchwały z dnia 30 września 2014 roku odstąpił od realizacji prawa do deputatu węglowego dla emerytów i rencistów w 2015 roku. Pozwana uznała, że w zakresie węgla deputatowego dla emerytów i rencistów w pozwanej spółce nie obowiązują żadne układy i porozumienia zbiorowe a tym samym możliwe było podjęcie uchwały w tym zakresie w drodze jednostronnej czynności prawnej. Pozwana zwróciła uwagę na fakt, że w dniu 6 lutego 2014 roku (...) S.A. w K. zawarła Porozumienie ze związkami zawodowymi, wskutek którego zawieszono emerytom i rencistom prawo do deputatu za tonę węgla na okres dwóch lat. Wprawdzie w sporach sądowych przyznano emerytom prawo do zawieszony 1 tony węgla deputatowego, to jednak w uzasadnieniach wyroków sądowych wyrażono pogląd, że za 2015 rok zawieszenie prawa do deputatu jest już skuteczne. Ponadto z uwagi na coraz gorszą sytuację finansową (...) S.A. w K. uchwałą z dnia 19 września 2014 roku wypowiedziano Porozumienie zbiorowe z dnia 20 grudnia 2004 roku w zakresie prawa do deputatu węglowego w całości. W konsekwencji prawo do deputatu zostało zlikwidowane w tej spółce od dnia 1 stycznia 2015 roku. Zdaniem pozwanej skoro uprawniony pracodawca wypowiedział w powyższym zakresie porozumienie płacowe, to nie może ono stanowić podstawy faktycznej w niniejszej sprawie. Inaczej mogłoby dojść do paradoksalnej sytuacji, że w pozwanej spółce emeryci i renciści zachowaliby prawo do węgla deputatowego, a emeryci i renciści w (...) S.A. w K. na podstawie tego samego układu nie mieliby do niego prawa. Natomiast pozwana nie był stroną Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku i tym samym nie mogła go wypowiedzieć.

Pismem z dnia 16 marca 2016 roku pozwana podała, że powód P. W. pozostawał w zatrudnieniu u pozwanej do dnia 25 maja 2015 roku i jako pracownik otrzymał deputat węglowy za okres 5 miesięcy. Jako emeryt mógł nabyć hipotetycznie prawo do deputatu węglowego tylko za okres 7 miesięcy, które w formie ekwiwalentu pieniężnego ma wartość 1.052 zł.

Na rozprawie w dniu 7 czerwca 2016 roku powód P. W. cofnął pozew ponad kwotę 1.052 zł i w tym zakresie zrzekł się roszczenia.

Sąd Rejonowy w G. wyrokiem z dnia 21 czerwca 2016 roku umorzył postępowanie w stosunku do P. W. ponad kwotę 1.052 zł; oddalił powództwo P. W. w pozostałej części; oddalił powództwo R. K. ; zasądził od każdego z powodów na rzecz pozwanej 450 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że:

Powód P. W. był zatrudniony w KWK (...), KWK (...) w okresie od 1 sierpnia 1988 roku do 26 maja 2015 roku; ustanie zatrudnienia miało związek z nabyciem przez powoda uprawnień emerytalnych.

Powód R. K. był zatrudniony w KWK (...), KWK (...) w okresie od dnia 3 stycznia 1990 roku do dnia 12 grudnia 2014 roku; wcześniej powód był zatrudniony w KWK (...). Stosunek pracy powoda ustał w związku z nabyciem przez niego uprawnień emerytalnych.

Do dnia 31 lipca 2014 roku pracodawcą powodów była (...) S.A. w K. (wcześniej (...) S.A.). Zgodnie z § 10 Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku obowiązującym w tej spółce emerytom, rencistom i innym uprawnionym osobom przysługiwał bezpłatny węgiel według zasad określonych w załączniku Nr 14 do Porozumienia. Zgodnie z postanowieniami załącznika Nr 14 do Porozumienia byłym pracownikiem, których stosunek pracy został rozwiązany z (...) S.A. w K. po dniu wejścia w życie (t.j. po dniu 1 stycznia 2005 roku) załącznika Nr 14 w związku z przejściem na emeryturę lub rentę przysługiwał bezpłatny węgiel w wymiarze 3 ton rocznie. Prawo do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych realizowane było w ekwiwalencie pieniężnym; natomiast prawo to na wniosek uprawnionego mogło zostać zrealizowane także w naturze.

Z dniem 1 sierpnia 2014 roku nowym pracodawcą powodów w trybie art. 23¹ k.p. została pozwana spółka w związku z nabyciem w dniu 31 lipca 2014 roku od (...) S.A. w K. zakładu (...). Pozwana spółka przejęła tylko czynnych pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę, natomiast byli pracownicy KWK (...) zostali przyporządkowani do Zakładu (...) S.A. w K.. Przez okres jednego roku od daty zbycia KWK (...) pracownicy tej kopalni, w tym powodowie, mieli zachowane dotychczasowe warunki płacowe.

Zgodnie z załącznikiem nr 8 do umowy sprzedaży z dnia 31 lipca 2014 roku zobowiązania do zapewnienia osobom niebędącym pracownikami KWK (...) bezpłatnego węgla i wszelkich innych świadczeń wynikających z aktów wewnętrznego prawa pracy oraz porozumień zbiorowych obowiązujących w (...) S.A. w K. za cały okres, za jaki osoby te będą uprawnione do takich świadczeń zostały wyłączone z kategorii składników przechodzących na rzecz pozwanej spółki.

Uchwałą nr (...) z dnia 19 września 2014 roku zarząd (...) S.A. w K. – w związku z trudną sytuacją ekonomiczno-finansową spółki i zagrożeniem upadłości firmy – począwszy od dnia 1 stycznia 2015 roku dokonał likwidacji prawa emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób do bezpłatnego węgla. W związku z tym wypowiedziano z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku, § 10 Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku wraz z załącznikiem nr 14 do tego Porozumienia.

Sąd I instancji ustalił także, że wyrokiem z dnia 30 czerwca 2015 roku Sąd Rejonowy w G. (sygn. akt 427/15) oddalił powództwa 11 byłych pracowników – emerytów – i innych uprawnionych osób o ekwiwalent pieniężny z tytułu prawa do bezpłatnego węgla za 2015 rok. W uzasadnieniu wyroku Sąd Rejonowy wskazał, że (...) S.A. w K. skutecznie wypowiedziała stronie społecznej porozumienia zbiorowe w zakresie prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów lub innych osób uprawnionych we wrześniu 2014 roku. W związku z tym okres wypowiedzenia upłynął z dniem 31 grudnia 2014 roku. W ocenie Sądu Rejonowego skoro (...) S.A. w K. skutecznie odstąpiła od prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów lub innych osób uprawnionych, to powództwa należało oddalić.

Wyrokiem z dnia 22 kwietnia 2016 roku Sąd Okręgowy w G. (sygn. akt VIII Pa 215/15) oddalił apelację powodów od wyżej wymienionego wyroku Sądu Rejonowego w G. z dnia 30 czerwca 2015 roku. Już wcześniej, bo w 2014 roku (...) S.A. Porozumieniem z dnia 6 lutego 2014 roku pozbawiła emerytów i rencistów prawa do 1 tony bezpłatnego węgla począwszy od 2014 roku. W tej sprawie również toczyły się liczne procesy sądowe i ostatecznie prawomocnym

wyrokiem Sądu Rejonowego w G. z dnia 15 maja 2014 roku w sprawie VI P 192/14 Sąd Rejonowy uwzględnił roszczenia powodów. W uzasadnieniu wydanego wyroku Sąd Rejonowy wskazał, iż Porozumienie z 6 lutego 2014 roku nie mogło zmieniać niczego wstecz, natomiast wprowadza zmiany na przyszłość, co w przedmiotowej sprawie mogło dotyczyć prawa do bezpłatnego węgla za 2015 rok i 2016 rok.

Pozwana spółka w marcu 2016 roku wypowiedziała pracownikom KWK (...) warunki płacowe, wprowadzając nowe stawki osobistego zaszeregowania obowiązujące w całej spółce.

Sąd I instancji stwierdził, że:

W stosunku do powoda P. W. Sąd umorzył postępowanie ponad kwotę 1.052zł z mocy art. 203 k.p.c. w związku z art. 355 k.p.c. z uwagi na fakt, że ponad tę kwotę cofnął pozew i zrzekł się roszczenia.

W oparciu o przeprowadzone w sprawie postępowanie dowodowe Sąd Rejonowy uznał, że roszczenia powodów nie zasługują na uwzględnienie.

Zauważył, że w dacie przejścia powodów w trybie art. 23¹ k.p. do pozwanej spółki (1 sierpnia 2014 roku) obowiązywało w (...) S.A. w K. Porozumienie z dnia 20 grudnia 2004 roku wraz z załącznikiem nr 14, regulującym kwestię nabycia i realizacji prawa do deputatu węglowego przez emerytów, rencistów i inne uprawnione osoby. Kwestią istotną dla końcowego rozstrzygnięcia sprawy było ustalenie czy w dacie przejścia powodów na emeryturę górniczą nabyli oni uprawnienia do węgla deputatowego w ramach Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku wraz z załącznikiem nr 14.

Zgodnie z art. 241⁸ § 1 k.p. w okresie jednego roku od dnia przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. Postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. Pracodawca może stosować do tych pracowników korzystniejsze warunki niż wynikające z dotychczasowego układu.

Upływ rocznego okresu stosowania postanowień dotychczasowego układu zbiorowego pracy przez nowego pracodawcę nie powoduje (zgodnie z art. 241⁸ § 2 k.p.) automatycznej zmiany treści indywidualnych stosunków pracy pracowników.

Sąd Rejonowy wskazał, że uprawnienie do świadczeń przewidzianych w układzie zbiorowym pracy stanowi element treści stosunku pracy pracowników zakładu pracy przejętego w trybie art. 23¹ k.p. i wiąże nowego pracodawcę do czasu zmiany treści tego stosunku. Treść umownego stosunku pracy jest kształtowana nie tylko przez umowę o pracę, ale również przez przepisy Kodeksu pracy i innych ustaw, ratyfikowanych umów międzynarodowych, normatywnych aktów wykonawczych oraz układów zbiorowych pracy. Innymi słowy, wpływ na treść stosunku pracy mają zarówno czynności prawne stron, jak też akty normatywne prawa pracy. Nawiązanie stosunku pracy powoduje, że do jego treści zostają ex lege (art. 56 k.c. w związku z art. 300 k.p.) wprowadzone również prawa i obowiązki określone w aktach normatywnych, w tym w układzie zbiorowym pracy.

Uwolnienie się od zobowiązań układowych jest możliwe dopiero po upływie roku od przejścia pracowników do nowego pracodawcy w trybie art. 23¹ k.p. Z tym bowiem dniem pracodawca może dokonać wypowiedzenia zmieniającego (art. 42 k.p.) warunki pracy lub płacy wynikające z układów, którymi pracownicy byli objęci przed przejściem zakładu pracy

Sąd I instancji zauważył, że w judykaturze wskazuje się, iż utrzymanie przez przejętych pracowników warunków pracy i płacy wynikających poprzednio z układu zbiorowego lub zakładowego porozumienia płacowego nie jest następstwem "przeniesienia" mocy obowiązującej tych autonomicznych przepisów prawa pracy na pracodawcę przejmującego pracowników w trybie art. 23¹ k.p. (o ile nie są stroną tego porozumienia). Natomiast związanie nowego pracodawcy tymi warunkami wynika z tego, że stają się one treścią indywidualnych stosunków pracy przejmowanych pracowników. To zaś jest konsekwencją samej instytucji wstąpienia nowego pracodawcy w dotychczasowe stosunki

pracy z pracownikami przejmowanego zakładu pracy. Przekształcenie zaś umów o pracę przejętych pracowników w sposób pogarszający warunki ich wynagradzania za pracę w porównaniu z gwarancjami wynikającymi z układu zbiorowego pracy u poprzedniego pracodawcy może być dokonane na podstawie między innymi wypowiedzenia warunków pracy lub płacy. Związanie postanowieniami układowymi w rozumieniu art. 241⁸ k.p. jest szczególną konstrukcją prawną, stosowaną wówczas, gdy nowy pracodawca ani nie staje się stroną układu zakładowego obowiązującego u dotychczasowego pracodawcy ani nie zostaje objęty postanowieniami układu ponadzakładowego.

Porozumienia zbiorowe – podobnie jak układy zbiorowe pracy – na mocy art. 241⁸ § 1 k.p. mogą wpływać na sferę wzajemnych praw i obowiązków stron stosunku pracy. Stwierdzenie to jednoznacznie wskazuje na to, że powodowie z chwilą przejęcia ich przez pozwaną spółkę zachowali jako pracownicy prawa wynikające z Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, a stroną zobowiązaną stała się odtąd strona pozwana.

W ocenie Sądu Rejonowego osobną kwestią pozostaje jednak odpowiedź na pytanie czy pozwana przejęła na siebie obowiązki wynikające z załącznika nr 14 do tego Porozumienia, regulującego uprawnienia między innymi byłych pracowników – emerytów.

Zdaniem Sądu I instancji dnia 1 sierpnia 2014 roku w stosunku do powodów zastosowanie miały dalej postanowienia Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, ale tylko te, które regulowały prawa i obowiązki objęte treścią stosunku pracy. Natomiast nie miały już zastosowania postanowienia niezwiązane z treścią indywidualnych umów o pracę. Sąd doszedł do przekonania, że wbrew stanowisku strony powodowej z dniem 1 sierpnia 2014 roku zastosowania nie miały już postanowienia Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku regulujące uprawnienia osób niebędących pracownikami do bezpłatnego węgla, bowiem osoby te nie łączy z pozwaną stosunek pracy. Niewątpliwie prawo do deputatu węglowego dla emerytów nie stanowi elementu treści stosunku pracy. Innymi słowy prawa do bezpłatnego węgla dla byłych pracowników nie można uznać za świadczenie wynikające ze stosunku pracy. Ze względu na swoją specyfikę winno ono być raczej zaklasyfikowane jako świadczenie związane ze stosunkiem pracy. W podobnym tonie wypowiedział się Sąd Najwyższy, wskazując że związanie, nieobowiązującym wszak u nabywcy, układem zbiorowym pracy dotyczy tylko przejmowanych pracowników. Stosowaniu nie podlegają postanowienia układu o charakterze obligacyjnym, a jedynie normatywnym i to w części regulującej treść indywidualnych stosunków pracy. Ponadto w ocenie Sądu Najwyższego przepis art. 241¹³ § 2 k.p. (regulujący sposób wypowiedzenia dotychczasowych warunków stosunku pracy wynikający z Układu Zbiorowego Pracy) nie ma zastosowania do emerytów, gdyż nie można wypowiedzieć warunków umowy o pracę lub innego aktu stanowiącego podstawę nawiązania stosunku pracy, skoro taki stosunek prawny nie istnieje.

Sąd I instancji wskazał także, że zgodnie z załącznikiem nr 8 do umowy sprzedaży z dnia 31 lipca 2014 roku uprawnienia emerytów do deputatu węglowego obciążają (...) S.A. w K., a ta skutecznie wypowiedziała te uprawnienia ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku, co potwierdził Sąd Okręgowy w G. w sprawie VIII Pa 215/15. Jak słusznie wskazuje strona pozwana nie jest ona stroną Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku i nie mogła go wypowiedzieć. Rację ma też strona pozwana, że w razie ewentualnej realizacji prawa do deputatu węglowego wobec emerytów przez pozwaną (dobrowolnie czy to w drodze przymusu sądowego) mogłoby dojść do nieprawidłowej sytuacji, że w pozwanej spółce emeryci i renciści zachowaliby prawo do węgla deputatowego, a emeryci i renciści w (...) S.A. w K. na podstawie tego samego Porozumienia nie mieliby do niego prawa.

Sąd Rejonowy stwierdził, że nie sposób zgodzić się z twierdzeniami świadka A. H. – byłego pracownika (...) S.A. w K., przejętego tak jak powodowie w sierpniu 2014 roku przez pozwaną, a obecnie emerytem – wskazującym, że zarządy (...) S.A. w K. i pozwanej spółki miały co do sytuacji emerytów ustalić, iż emeryci, którzy przeszli na emeryturę po dniu 1 sierpnia 2014 roku będą otrzymywać deputat węglowy od pozwanej, według zasad ustalonych w tej spółce. Powyższe twierdzenia świadka nie znalazły potwierdzenia w zebranych materiale dowodowym, przede wszystkim wobec treści umowy sprzedaży z dnia 31 lipca 2014 roku oraz spójnych zeznań świadka P. R. (byłego członka zarządu (...) S.A. w K.), podającego że węgiel deputatowy nie był elementem stosunku pracy czynnych pracowników i tym samym regulacje

Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku dotyczące emerytów nie przeszły na pracowników z chwilą ich przejścia przez pozwaną.

Reasumując, skoro prawo do deputatu węglowego dla emerytów nie stanowi elementu treści stosunku pracy, to z chwilą przejścia dotychczasowych pracowników KWK (...) do pozwanej nie miały wobec nich zastosowania postanowienia załącznika Nr 14 do Porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku, regulującego prawo do deputatu węglowego dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 98 § 3 k.p.c. w zw. z art. 99 k.p.c. oraz § 11 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 roku, poz. 490 w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2015 roku), zasądzając od każdego z powodów na rzecz pozwanej po 450 zł.

Powodowie zaskarżyli wyrok apelacją w zakresie pkt 2, 3, 4. Rozstrzygnięciu zarzucili:

1. naruszenie prawa procesowego przez wadliwą ocenę materiału dowodowego zebranego w sprawie;
2. naruszenie prawa materialnego tj. art. 241⁸ k.p. i art. 23¹ k.p. poprzez błędną interpretację i błędne zastosowanie.

Wskazując na powyższe wnieśli o zmianę wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podnieśli, że przeszli na emeryturę już jako pracownicy (...) S.A. i zgodnie z § 10 Porozumienia z 20 grudnia 2004 roku powinni nabyć prawo do bezpłatnego węgla emeryckiego. Wbrew twierdzeniom Sądu I instancji wykładnia art. 241⁸ k.p. jest jednoznaczna i w okresie 1 roku nakazuje stosować przepisy (...), w tym wypadku przepisy Porozumienia, wprost. Obok treści umowy o pracę stosuje się dla tych pracowników postanowienia Porozumienia zbiorowego również te, które dotyczą przejścia na emeryturę i praw jakie mają zagwarantowane emeryci i renciści i inne uprawnione osoby do deputatu węglowego. Roczny okres obowiązywania Porozumienia z 20 grudnia 2004 roku upływa 31 lipca 2015 roku i z dniem 1 stycznia 2015 roku emeryci, już (...) S.A., nabyli prawo do deputatu węglowego za rok 2015 w pełnej wysokości. Kwestia treści stosunku pracy i uprawnień, które wchodzi do treści stosunku pracy ma znaczenie dopiero po upływie roku, a więc po utracie mocy przez zakładowy układ zbiorowy pracy. Tę wykładnię potwierdza brzmienie przepisu art. 241⁸ § 3 k.p.

Takie stanowisko było podstawą dla tego samego Sądu w sprawach deputatu węglowego za 2014r. kiedy to Sąd nie miał wątpliwości, iż deputat węglowy przysługuje emerytom i rencistom 1 rok po przejściu byłych zakładów na nowego pracodawcę.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie od powodów na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja jest niezasadna i podlega oddaleniu.

Sąd I instancji przeprowadził wystarczające postępowanie dowodowe i na jego podstawie dokonał ustaleń faktycznych, które Sąd II instancji podziela i przyjmuje za własne.

W apelacji powodowie zarzucili obrazę prawa procesowego przez wadliwą ocenę materiału dowodowego, nie sprecyzowali jednak na czym polega błąd Sądu I instancji w ocenie dowodów i który konkretnie przepis prawa procesowego został naruszony. W związku z tym należy wskazać, że zasady oceny dowodów zostały ujęte w przepisie art. 233 § 1 k.p.c. Sąd Rejonowy nie dopuścił się obrazy tego przepisu. Zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów, wyrażoną w powołanym przepisie, sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego

przekonania, na podstawie "wszechstronnego rozważenia zebranego materiału", a zatem, jak podkreśla się w orzecznictwie, z uwzględnieniem wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, jak również wszelkich okoliczności towarzyszących przeprowadzaniu poszczególnych dowodów i mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Przepis art. 233 § 1 k.p.c. potwierdza zasadę swobodnej oceny dowodów, dokonywanej przez pryzmat własnych przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego zasobu doświadczeń życiowych. Ramy tej oceny wyznaczone są wymaganiami prawa procesowego oraz zasadami logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Dokonując oceny dowodów Sąd I instancji postąpił zgodnie z regułami określającymi zasadę swobodnej ich oceny i prawidłowo ustalił stan faktyczny.

Zarzut naruszenia prawa materialnego także jest chybiony. Sąd Rejonowy poczynił obszerne rozważania prawne, które w ocenie Sądu II instancji są trafne i zasługują na aprobatę.

Z uzasadnienia apelacji wynika, że powodowie zarzucają naruszenie przepisu art. 23¹ § 1 k.p. Przepis ten reguluje sytuację prawną pracowników zatrudnionych w zakładzie pracy, który przechodzi przekształcenia organizacyjnoprawne, polegające na przejściu zakładu lub jego części na innego pracodawcę. Według art. 23¹ § 1 k.p. przejście oznacza, że zakład pracy (bądź jego część) przechodzi z posiadania jednego podmiotu (dotychczasowego pracodawcy) w posiadanie kolejnego, który wskutek tego staje się pracodawcą dla przejętych pracowników. Konsekwencją tego jest: zmiana pracodawcy i wejście nabywcy w rolę nowego pracodawcy wobec wszystkich pracowników, którzy byli związani z działalnością przejmowanego zakładu pracy oraz wstąpienie nabywcy zakładu w prawa i obowiązki zbywcy, będącego do tej pory stroną w stosunkach pracy.

Nie budzi wątpliwości, że (...) S.A. z dniem 1 sierpnia 2014 roku przejęła zakład tj. KWK (...) od (...) S.A. z tytułu umowy sprzedaży. Powodowie do dnia 31 lipca 2014 roku byli pracownikami (...) S.A., zaś od 1 sierpnia 2014 roku stali się z mocy art. 23¹ § 1 k.p. pracownikami pozwanej (...) S.A. Powyższe prawidłowo przyjął Sąd I instancji. Okoliczność ta nie była także sporna pomiędzy stronami. P. W. był zatrudniony u pozwanej do 26 maja 2015 roku, a R. K. do dnia 12 grudnia 2014 roku. Ustanie zatrudnienia miało związek z przejściem przez powodów na emerytury. Nie jest także sporne pomiędzy stronami, że powodom, na podstawie stosowanego odpowiednio przepisu art. 241⁸ § 1 k.p., przysługiwały wszelkie pracownicze uprawnienia przewidziane przez Porozumienie z dnia 20 grudnia 2014 roku - do końca trwania stosunków pracy. Porozumienie z 20 grudnia 2004 roku obowiązywało w (...) S.A. i po przejściu powodów z dniem 1 sierpnia 2014 roku było stosowane także w (...) S.A. - wobec przejętych pracowników.

Sąd I instancji prawidłowo uznał, że postanowienia Porozumienia z dnia 20 grudnia 2014 roku nie mają zastosowania do uprawnień powodów do bezpłatnego węgla deputatowego po przejściu przez nich na emerytury.

Przepis art. 241⁸ k.p. stanowi:

§ 1. W okresie jednego roku od dnia przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. Postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. Pracodawca może stosować do tych pracowników korzystniejsze warunki niż wynikające z dotychczasowego układu.

§ 2. Po upływie okresu stosowania dotychczasowego układu wynikające z tego układu warunki umów o pracę lub innych aktów stanowiących podstawę nawiązania stosunku pracy stosuje się do upływu okresu wypowiedzenia tych warunków. Przepis art. 241¹³ § 2 zdanie drugie stosuje się.

§ 3. Jeżeli w przypadkach, o których mowa w § 1, nowy pracodawca przejmuje również inne osoby objęte układem obowiązującym u dotychczasowego pracodawcy, stosuje postanowienia układu dotyczące tych osób przez okres jednego roku od dnia przejęcia.

§ 4. Jeżeli pracownicy przed ich przejściem byli objęci układem ponadzakładowym, obowiązującym u nowego pracodawcy, przepisy § 1-3 stosuje się do układu zakładowego.

Wyżej zacytowane uregulowanie w związku z uchwałą zarządu pozwanej spółki z dnia 30 września 2014 roku, którą odstąpiono od realizacji prawa do deputatu węglowego dla emerytów i rencistów, nie daje podstaw do uwzględnienia żądań powodów dotyczących węgla deputatowego po przejściu przez nich na emerytury.

Przepis art. 241⁸ § 1 k.p. wprowadza zasadę, że w okresie roku od przejścia zakładu na nowego pracodawcę do pracowników stosuje się postanowienia układu, którym byli objęci przed przejściem zakładu pracy na nowego pracodawcę. Słusznie zauważył Sąd I instancji, że przepis ten mówi jedynie o stosowaniu dotychczasowego układu do pracowników czyli do zakończenia stosunku pracy. Uregulowanie to nie dotyczy okresu po zakończeniu stosunku pracy. Rację mają natomiast powodowie, że wypowiedzenie układu przez starego pracodawcę po przejściu pracowników do nowego pracodawcy pozostaje bez znaczenia dla stosowania układu do przejętych pracowników przez pracodawcę nowego albowiem jak stanowi art. 241⁸ § 1 zd. 2 k.p. postanowienia tego układu stosuje się w brzmieniu obowiązującym w dniu przejścia zakładu pracy lub jego części na nowego pracodawcę. W tej sytuacji wypowiedzenie przez (...) S.A. § 10 porozumienia z 20 grudnia 2014 roku wraz z załącznikiem nr 14, który regulował prawo emerytów do bezpłatnego węgla – ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku - nie miało wpływu na rozstrzygnięcie sprawy.

Przepis art. 241⁸ § 3 k.p. nie miał w sprawie zastosowania ponieważ reguluje on sytuację, w której nowy pracodawca przejmując zakład pracy oprócz pracowników przejmuje także inne osoby np. emerytów tj. kiedy w dacie przejścia zakładu przejmowane są także obowiązki względem emerytów. W niniejszej sprawie zaś powodowie zostali przejęci jako pracownicy i do nich ma zastosowanie regulacja z art. 241⁸ § 1 k.p. Nie ma zatem istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, że zgodnie z umową sprzedaży zawartą pomiędzy pozwaną i (...) S.A., pozwana jako nabywca KWK (...) nie przejęła zobowiązań dotyczących emerytów. Podkreślić należy, że powodowie w dacie 1 sierpnia 2014 roku nie byli emerytami, ale pracownikami.

Wskazać w tym miejscu należy jeszcze, że brak jest przepisów ustawowych, które zabraniałyby odstępowania od świadczeń przyznanych emerytom lub rencistom. Odstąpienie od świadczeń przyznanych emerytom i rencistom nie wymaga dokonania wypowiedzeń zmieniających (jest to instytucja prawna stosowana wyłącznie w trakcie trwającego stosunku pracy). Wystarczy, że emeryci i renciści zostaną tylko poinformowani o pozbawieniu ich świadczeń przyznanych w układzie zbiorowym (porozumieniu zbiorowym). W tym zakresie Sąd Okręgowy w G. podtrzymuje stanowisko wyrażone w wyroku z dnia 22 kwietnia 2016 roku, VIII Pa 215/15.

Sąd II instancji nie może się odnieść do zarzutu, że wyrok Sądu I instancji opiera się na innym poglądzie niż prezentowanym dotychczas w sprawach deputatu węglowego za 2014 rok. Powodowie w apelacji nie precyzują o jaką konkretną sprawę chodzi. Zaznaczyć należy, że w każdej sprawie zadaniem sądu jest ustalenie stanu faktycznego dotyczącego każdego z powodów indywidualnie, a następnie zastosowanie przepisów prawa do stanu faktycznego danej sprawy, który w przypadku każdego z powodów może się różnić co może skutkować różnymi rozstrzygnięciami.

Mając powyższe na uwadze na mocy art. 385 k.p.c. apelacja strony powodowej została oddalona jako bezzasadna.

Na mocy art. 102 k.p.c. odstąpiono od obciążania powodów obowiązkiem zwrotu kosztów procesu stronie pozwanej z uwagi na skomplikowany charakter sprawy.

(-) SSO Małgorzata Andrzejewska (-) SSO Patrycja Bogacińska–Piątek (-) SSR(del.) Magdalena Kimel

Sędzia Przewodniczący Sędzia